УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

FINANCIAL RESOURCE MANAGEMENT AS AN INTEGRATED ENVIRONMENTAL PROTECTION OF ENTERPRISES

УДК 658.15+65.012.8:33

<https://doi.org/10.32843/infrastruct37-38>**Копилук О.І.**

д.е.н., професор, завідувач кафедри
фінансово-економічної безпеки
та банківського бізнесу
Львівський торговельно-економічний
університет

Руцишин Н.М.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансово-економічної
безпеки та банківського бізнесу
Львівський торговельно-економічний
університет

Руцишин М.О.

студент
Львівський торговельно-економічний
університет

У статті наведено й узагальнено наукові підходи до визначення сутності фінансових ресурсів підприємств, а також запропоновано авторське трактування цього поняття. Окреслено види фінансових ресурсів підприємств (власні, позичені й залучені) та їх складові елементи. Розкрито мету, етапи та особливості управління фінансовими ресурсами підприємств. Систематизовано методи управління фінансовими ресурсами підприємств, визначено традиційні та прогресивні методи управління. Виокремлено переваги прогресивних методів управління фінансовими ресурсами підприємств порівняно з традиційними. Відзначено, що процес ефективного управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств залежить від ступеня забезпечення їх економічної безпеки. Обґрунтовано необхідність забезпечення економічної безпеки підприємств, розроблено ресурсний підхід до визначення її складових. Запропоновано концептуальну схему формування стратегії розвитку підприємств на безпеку орієнтованих засадах, яка базується на оцінюванні рівня ресурсів та ресурсного потенціалу підприємств, а також дає змогу оцінювати поточний рівень економічної безпеки підприємств.

Ключові слова: фінансові ресурси підприємств, управління фінансовими ресурсами, методи управління фінансовими ресурсами підприємств, економічна безпека підприємств.

В статті приведені й обобщені научные подходы к определению сущности финансо-

вых ресурсов предприятий, а также предложена авторская трактовка этого понятия. Определены виды финансовых ресурсов предприятий (собственные, заемные и привлеченные) и их составляющие элементы. Раскрыты цель, этапы и особенности управления финансовыми ресурсами предприятий. Систематизированы методы управления финансовыми ресурсами предприятий, определены традиционные и прогрессивные методы управления. Выделены преимущества прогрессивных методов управления финансовыми ресурсами предприятий по сравнению с традиционными. Отмечено, что процесс эффективного управления финансовыми ресурсами отечественных предприятий зависит от степени обеспечения экономической безопасности. Обоснована необходимость обеспечения экономической безопасности предприятий, разработан ресурсный подход к определению ее составляющих. Предложена концептуальная схема формирования стратегии развития предприятий на безопасно ориентированных началах, которая базируется на оценивании уровня ресурсов и ресурсного потенциала предприятий, а также позволяет оценивать текущий уровень экономической безопасности предприятий.

Ключевые слова: финансовые ресурсы предприятий, управление финансовыми ресурсами, методы управления финансовыми ресурсами предприятий, экономическая безопасность предприятий.

The article presents and generalizes scientific approaches to determining the nature of financial resources of enterprises. The types of financial resources of enterprises are outlined. The own sources of financial resources of the enterprise include the contributions of the founders and shareholders (recorded in the enterprise's reporting as registered, additional capital), depreciation, net profit. Borrowed sources include long-term and short-term loans of all types, bond issues, and borrowed funds include corporate debt. The essence and purpose of management of financial resources of the enterprises are outlined. In order to build an effective system for managing the financial resources of enterprises, it is advisable to consider the following requirements, namely: the existence of causal relationships between the elements of the system; dynamism; ability to change the qualitative state. The stages of the process of managing the financial resources of enterprises are highlighted. The methods of management of financial resources of enterprises are described and the components of traditional and progressive management methods are presented. The features of progressive methods of managing financial resources of enterprises in comparison with traditional ones are highlighted. It is noted that the process of effective management of financial resources of domestic enterprises depends on the degree of ensuring their economic security. The essence of economic security of enterprises is described. The resource approach to determining the components of economic security of enterprises is presented. As a result, the following components of economic security of enterprises are distinguished: security of equity capital, which relies on factors relating to the share capital of enterprises; security of borrowed capital based on risks of formation of borrowed financial resources; the security of attracted capital, which is shaped by both internal and external factors. The features of economic security of enterprises regarding the formation and use of financial resources are outlined. The conceptual scheme of formation of the enterprise development strategy on the basis of security is offered, which is based on the estimation of the level of resources and the resource potential of the enterprises and allows evaluating the current level of economic security of the enterprises.

Key words: financial resources of the enterprise, management of financial resources, methods of management of financial resources of the enterprise, economic security of the enterprise.

Постановка проблеми. Процес удосконалення ринкових відносин в Україні зумовлює необхідність забезпечення підвищення рівня управління формуванням та використанням фінансових ресурсів підприємств як одного з основних елементів у загальній системі їх економічної безпеки. Нові економічні відносини зумовлюють потребу розроблення прогресивних способів та методів управління фінансовими ресурсами підприємств,

за яких зміна чинників навколишнього середовища суттєво не впливала б на їх економічну діяльність. Недостатня увага до ролі та місця економічної безпеки в системі управління підприємствами призводить до виникнення кризових явищ, ускладнює процес виходу з них та не дає змогу забезпечити відповідний рівень їх економічного зростання. З огляду на це актуальними стають наукові дослідження, спрямовані на розроблення

та впровадження ефективної системи управління фінансовими ресурсами, що дасть змогу підприємствам вживати комплекс заходів щодо забезпечення їх економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вивчення літературних джерел з проблем управління фінансовими ресурсами підприємств та забезпечення їх економічної безпеки показало, що вагомий внесок та значні пропозиції теоретико-методичного та практичного характеру у вивчення означеної проблематики зробили такі відомі вчені, як Т.В. Безбородова, М.М. Бердар, М.Д. Білик, І.О. Бланк, Л.Д. Буряк, Д.В. Ванькович, О.Д. Василик, А.І. Даниленко, С.Д. Джерелейко, А.Г. Загородній, С.М. Ілляшенко, Ю.Г. Кім, С.Я. Огородник, В.М. Опарін, К.В. Павлюк, А.М. Поддєрьогін, О.Р. Романенко, В.К. Сенчагов, В.М. Федосов, Н.В. Хрущ.

Постановка завдання. Метою статті є узагальнення теоретико-методичних засад управління фінансовими ресурсами в системі економічної безпеки підприємств та виявлення їх особливостей на сучасному етапі розвитку економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Управління фінансовими ресурсами є важливою складовою загальної системи управління діяльністю підприємств та забезпечення їх економічної безпеки. Основною метою управління фінансовими ресурсами підприємств є їх оптимізація з урахуванням умов та особливостей здійснення господарської діяльності.

Фінансові ресурси є необхідною передумовою забезпечення ефективної діяльності підприємств, що зумовлюється їх здатністю швидко трансформуватися в оборотні, необоротні, інноваційні та інші види активів.

Сьогодні підприємства всіх галузей економіки мають нестачу власних фінансових ресурсів та обмежені можливості щодо їх мобілізації. Власні джерела коштів не завжди покривають потреби підприємств навіть у формуванні оборотних активів, тому напрями їх використання не завжди є ефективними.

Більшість вітчизняних підприємств неефективно організовує управління фінансовими ресурсами, що приводить до збитковості, неплатоспроможності та порушення безпечних параметрів їх діяльності. Можна стверджувати, що ресурсоспроможність підприємств – це основа їх ефективного функціонування й забезпечення операційної, фінансової, виробничої, наукової та інших видів діяльності. Фінансові ресурси підприємства – це грошові кошти, що перебувають у розпорядженні підприємства на постійній або тимчасовій основі [1, с. 28]. Вони формуються як засновницький капітал у період створення підприємства й утворюють статутний капітал. В подальшому ці кошти розміщуються в активах (майні) підприємства й забезпечують формування основних, оборотних фон-

дів та фондів обігу для здійснення господарської діяльності, а також здійснення простого або розширеного відтворення на підприємстві.

У працях науковців можна знайти багато різних підходів до тлумачення економічної сутності фінансових ресурсів підприємств.

За А.М. Поддєрьогіним, «фінансові ресурси – це грошові засоби, які є в розпорядженні підприємства, а саме грошові фонди, а також частина грошових засобів в нефондовій формі» [2, с. 345].

На думку Л.П. Павлової, фінансові ресурси – це частина грошових доходів та надходжень суб'єктів господарювання, які використовуються для формування фондів фінансових ресурсів або в нефондовій формі для забезпечення процесів відтворення [3, с. 258].

В.І. Осипов стверджував, що фінансові ресурси – це грошові кошти, що опосередковують створення всіх елементів капіталу підприємства та їх кругообіг у натуральній та вартісній формах [4, с. 448].

Відповідно до В.М. Опаріна, «фінансові ресурси – це сума коштів, які спрямовані в оборотні і необоротні активи підприємства» [5, с. 25].

А. Чупіс вважав, що фінансові ресурси – це всі кошти, що перебувають у розпорядженні підприємства й спрямовані в основні засоби та обігові кошти підприємства [2, с. 340].

На нашу думку, фінансові ресурси – це мобілізовані з власних та зовнішніх джерел грошові кошти, які формуються на підприємствах у фондовій та нефондовій формах, використовуються для покриття їх фінансових зобов'язань, фінансування як поточних витрат, так і витрат, пов'язаних з розширенням відтворення та підвищенням ринкової вартості бізнесу.

Систематизація фінансових ресурсів передбачає їх поділ на власні, позичені та залучені фінансові ресурси. До складу власних фінансових ресурсів підприємств належать статутний капітал (основні й додаткові внески засновників), амортизаційні відрахування, чистий прибуток. До позичених ресурсів підприємств відносять довгострокові та короткострокові банківські кредити, емісію облігацій. Залучені джерела формування фінансових ресурсів підприємств включають кредиторську заборгованість перед постачальниками, бюджетом, позабюджетними фондами, страховими організаціями тощо.

Класифікація та види фінансових ресурсів підприємств найбільш повно розкриті через їх поділ за такими критеріями, як кругообіг, використання, право власності. Найбільш поширеним є розгляд видів фінансових ресурсів підприємств як власних, залучених та позичених.

Фінансові ресурси слід розглядати як найбільш дефіцитний для вітчизняних підприємств ресурс, нестача якого гальмує загальний розвиток. Водночас фінансові ресурси є найбільш мобільними серед

інших елементів ресурсної бази, що в умовах мінливості та постійних змін зовнішнього середовища підприємств є ключовим фактором ефективності.

Отже, вітчизняним підприємствам для забезпечення конкурентоспроможності та рентабельності необхідно ефективно управляти власними, залученими та позиченими фінансовими ресурсами.

Управління фінансовими ресурсами розглядають як:

- один з найважливіших факторів забезпечення ефективної фінансово-господарської діяльності підприємств у сучасних умовах;

- діяльність, що спрямована на оптимізацію фінансового механізму підприємств, координування фінансових операцій, забезпечення їх впорядкування та точного «балансування»;

- процес управлінських дій підприємств у сфері формування та використання грошових коштів фондового та нефондового характеру [6, с. 118].

Метою управління фінансовими ресурсами є забезпечення діяльності підприємств оптимальним обсягом фінансових ресурсів у кожний конкретний період часу відповідно до напрямів їх розвитку; організація формування необхідного рівня та раціонального використання фінансових ресурсів; максимізація прибутку та забезпечення підвищення ринкової вартості підприємств [7, с. 81].

Для побудови ефективної системи управління фінансовими ресурсами підприємств доцільно враховувати такі вимоги, як існування причинно-наслідкових зв'язків між елементами системи, динамічність, здатність до зміни якісного стану.

У сучасних умовах господарювання процес управління фінансовими ресурсами підприємств складається з таких основних етапів:

- 1) виявлення та формулювання проблеми або нереалізованих можливостей, цілей та завдань управління фінансовими ресурсами;

- 2) звернення до досвіду менеджерів щодо управління фінансовими ресурсами (визначення початкових даних системи, визначення критеріїв ефективності, визначення альтернативних шляхів вирішення проблеми);

- 3) визначення з альтернативних рішень найкращого;

- 4) прийняття управлінського рішення, його реалізація;

- 5) аналіз результатів прийнятого рішення щодо можливих способів його модифікації чи зміни, а також їх врахування в процесі накопичення досвіду, який може бути використаний у майбутньому [7, с. 82].

Ефективність управління фінансовими ресурсами підприємств залежить від обґрунтованості застосовуваних методів управління, а саме традиційних та прогресивних.

Традиційними методами управління фінансовими ресурсами підприємств є:

- зростання власних фінансових ресурсів за рахунок здійснення додаткових внесків засновників, зростання прибутку, одержання пільг з податку на прибуток, фінансової допомоги на безповоротній основі;

- зростання позичених фінансових ресурсів щодо одержання товарних та банківських кредитів на вигідних умовах;

- збільшення залучених фінансових ресурсів (кредиторська заборгованість в межах дотримання платіжної дисципліни);

До прогресивних методів управління фінансовими ресурсами підприємств належать:

- зростання власних фінансових ресурсів за рахунок розміщення депозитарних розписок на міжнародних фінансових ринках, розміщення похідних цінних паперів, таких як опціони та ф'ючерси за акціями підприємства;

- збільшення позичених фінансових ресурсів (розміщення корпоративних облігацій підприємств на вітчизняному та міжнародному ринках, одержання позичкового капіталу за операціями «репо», одержання вексельного комерційного кредиту);

- оптимізація структури активів підприємств (дисконтування дебіторської заборгованості підприємств, одержання основних засобів у лізинг, застосування товаророзпорядчих цінних паперів);

- залучення вітчизняних та іноземних інвестицій, впровадження інновацій для збільшення ресурсного потенціалу підприємств, розширення можливостей вкладення капіталу, забезпечення конкурентоспроможності продукції та послуг, завоювання додаткових сегментів ринку, генерування додаткового доходу тощо.

Зазначений поділ окреслює три найважливіші особливості прогресивних методів порівняно з традиційними, такі як використання цінних паперів широкого функціонального складу; підвищення ефективності діяльності підприємств на основі оптимізації структури активів; залучення додаткових фінансових ресурсів як на вітчизняному, так і на міжнародних фінансових ринках.

Процес ефективного управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств багато в чому залежить від ступеня забезпечення їх економічної безпеки. Необхідність постійного дотримання економічної безпеки зумовлюється для кожного підприємства завданням забезпечення стабільності функціонування й досягнення головних цілей своєї діяльності.

Економічну безпеку підприємств можна розглядати як практичне використання таких засад сучасного управління, як своєчасна реакція на зміни в зовнішньому середовищі, ситуаційний підхід до управління, швидкість та адекватність реакції, що забезпечить адаптацію підприємства до умов функціонування.

Формування системи управління економічною безпекою підприємств передбачає максимально

ефективне використання ресурсного потенціалу підприємств, створення адекватних організаційних структур, розроблення відповідних механізмів та засобів реагування, що забезпечувало би стабільне функціонування підприємств на теперішньому етапі та стійкий розвиток у майбутньому [8].

В сучасному безпекознавстві виділяють ресурсний підхід до визначення складових економічної безпеки підприємства, який базується на тому, що підприємство у своїй діяльності використовує певну сукупність фінансових ресурсів, відповідно, економічну безпеку слід формувати через виокремлення загроз кожному з видів фінансових ресурсів підприємства. В результаті цього виокремлюють такі складові економічної безпеки підприємств [9, с. 23]:

- безпека власного капіталу, яка спирається на чинники, що стосуються акціонерного капіталу підприємств;
- безпека позиченого капіталу, що базується на ризиках формування позикових фінансових ресурсів;
- безпека залученого капіталу, яка формується під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників.

Такий підхід до визначення основних складових економічної безпеки підприємств є універсальним. Проте необхідно враховувати особливості функціонування підприємств різних форм власності та галузей економіки. Якщо брати до уваги корпоративну, інформаційну та галузеву складові, то система безпеки підприємств буде унікальною та особливою.

Найбільш пріоритетним напрямом забезпечення економічної безпеки підприємств є збільшення джерел формування фінансових ресурсів та ефективності їх використання. Головною метою економічної безпеки підприємств є гарантування фінансової стійкості та максимально ефективного функціонування підприємств у поточному періоді, а також досягнення високого потенціалу розвитку в майбутньому, головною умовою якого є здатність протистояти наявним негативним зовнішнім та внутрішнім факторам, небезпекам та загрозам, які здатні порушити фінансову рівновагу на підприємствах та спричинити кризові явища та загрози.

Економічна безпека підприємств щодо формування та використання фінансових ресурсів характеризується такими основними властивостями, як гнучкість, адаптивність, ефективність, достатність для забезпечення стратегій розвитку та безпеки функціонування. Крім означених властивостей, доцільно виділити характерні властивості системи економічної безпеки, якими є організованість, динамічність, керованість, захищеність, контрольованість.

Економічна безпека підприємств, заснована на оптимальному співвідношенні всіх зазначених

властивостей, дасть їм змогу бути ресурсозабезпеченими, стійкими, адекватно реагувати на виклики й загрози, розвиватися та вдосконалюватися в поточному та стратегічному періодах. Ресурсорієнтований підхід є основою оцінювання можливостей розвитку підприємства та розроблення стратегій його функціонування на перспективу.

Концептуальна схема формування стратегії розвитку підприємств на безпеку орієнтованих засадах, запропонована авторами, зображена на рис. 1. Ця схема включає такі складові, як формування стратегії розвитку підприємств, її реалізація та стратегічний контроль, коригування. Такий підхід базується на оцінюванні рівня ресурсів та ресурсного потенціалу підприємств, дає змогу оцінювати поточний рівень економічної безпеки підприємств. Для розроблення стратегії розвитку підприємства вважаємо за доцільне запропонувати сценарний розвиток подій і визначити оптимістичний, песимістичний та найбільш вірогідний сценарій розвитку підприємств та системи їх безпеки.

Можна виділити три стратегічні альтернативи розвитку підприємств. Перший тип стратегії пов'язаний з необхідністю та своєчасністю реагування на ризики й загрози у формуванні та використанні фінансових ресурсів підприємств. Другий тип спрямований на прогнозування та попередження небезпек і загроз, створення сприятливих умов у формуванні та використанні фінансових ресурсів підприємств. Третій тип – це стратегія економічної безпеки, спрямована на відшкодування збитків та відновлення докризових обсягів фінансових ресурсів підприємств.

Кожен тип стратегій забезпечення економічної безпеки формування та використання фінансових ресурсів підприємств можна застосовувати як окремо, так й у їх взаємозв'язку, тобто доповнювати один одного для досягнення поставлених цілей.

Реалізація стратегії розвитку підприємств охоплює моніторинг рівня економічної безпеки, оцінювання рівня ресурсів та ресурсного потенціалу, аналіз та оцінювання рівня економічної безпеки, розроблення оптимістичного, песимістичного та найбільш ймовірного сценарію розвитку підприємств та систем їх безпеки, обґрунтування фінансового потенціалу для реалізації стратегії розвитку й ефективності системи їх економічної безпеки.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, управління фінансовими ресурсами в контексті забезпечення економічної безпеки підприємств має бути спрямовано на забезпечення стійкого стану їх захищеності від негативного впливу зовнішніх та внутрішніх загроз, дестабілізуючих чинників, за якого забезпечується стабільне досягнення основних цілей формування та ефективного використання фінансових ресурсів задля досягнення позитивних фінансових результатів.

Рис. 1. Концептуальна схема формування стратегії розвитку підприємств на безпеку орієнтованих засадах

Джерело: розроблено авторами

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Хрущ Н.В. Аналіз та оцінка рівня прибутковості фінансових ресурсів підприємства. *Економіст*. 2017. № 7. С. 28–31.
2. Фінанси підприємств : підручник / кер. авт. кол., наук. ред. А.М. Поддєрьогін. Київ : КНЕУ, 2009. 571 с.
3. Павлова Л.Н. Фінансовий менеджмент. Керування грошовим обігом підприємства. Москва : Банки й біржі ; ЮНІТІ, 2009. 400 с.
4. Осипов В.І. Економіка підприємства. Одеса : Маяк, 2005. 724 с.
5. Опарін В.М. Фінанси – інституціональна структура суспільства *Фінанси України*. 2008. № 8. С. 24–31.
6. Пічугіна Т.С., Рубцов В.В. Класифікація методів управління фінансовими ресурсами підприємства. *Вісник НТУ*. 2017. № 54. С. 117–122.
7. Меренкова Л.О. Особливості управління фінансовими ресурсами підприємства на сучасному етапі розвитку економіки України. *Економічна наука*. 2017. Вип. 14. С. 79–83.
8. Філіппова С.В., Дашковський О.С. Система формування і забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2012. № 2 (3). URL:

<http://economics.opu.ua/files/archive/2012/No2/17-21.pdf> (дата звернення: 27.11.2019).

9. Філіппова С.В. Економічна безпека підприємств реального сектору економіки в умовах вартісно-орієнтованого управління. Одеса, 2015. 196 с.

REFERENCES:

1. Khrushch N. V. (2017) Analiz ta otsinka rivnya prybutkovosti finansovykh resursiv pidpryyemstva [Analysis and evaluation of the level of profitability of financial resources of the enterprise]. *Economist*, pp. 28–31.
2. Poddyyer'ohin A. M. (2009) *Finansy pidpryyemstv* [Business Finance]. Kyiv : KNEU. (in Ukrainian)
3. Pavlova L. N. (2009) *Finansovyy menedzhment. Keruvannya hroshovym obihom pidpryyemstva* [Financial Management. Management of cash flow of the enterprise]. Moskva : Banky y birzhi ; YUNYTY. (in Russian)
4. Osypov V. I. (2005) *Ekonomika pidpryyemstva* [Economy of the enterprise]. Odesa : Mayak. (in Ukrainian)
5. Oparin V. M. (2008) *Finansy – instytutsionalna struktura suspilstva* [Institutional Structure of Society]. *Finansy Ukrainy*, pp. 24–31. (in Ukrainian)

6. Pichuhina T. S., Rubtsov V. V. (2017) Kласифікація методів управління фінансовими ресурсами підприємства [Classification of methods of management of financial resources of the enterprise]. *Visnyk NTU*, pp. 117–122.

7. Merenkova L. O. (2017) Osoblyvosti upravlinnya finansovymi resursamy pidpryyemstva na suchasnomu etapi rozvytku ekonomiky Ukrainy. [Features of management of financial resources of the enterprise at the present stage of development of economy of Ukraine]. *Ekonomichna nauka*, pp. 79–83.

8. Filyppova S. V., Dashkovskyy O. S. (2012) Systema formuvannya i zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstva. [System of formation and maintenance of economic security of the enterprise]. *Ekonomika: realiyi chasu*. no. 2 (3), pp. 17–21. Available at: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/No2/17-21.pdf> (accessed 27 November 2019).

9. Filyppova S. V. (2015) Ekonomichna bezpeka pidpryyemstv real'noho sektoru ekonomiky v umovakh vartisno-oriyentovanoho upravlinnya: monohrafiya. [Economic security of enterprises of the real sector of economy in the conditions of value-oriented management]. Odesa. (in Ukrainian)

Kopylyuk Oksana

Doctor of Economic Sciences, Professor,

Head of the Department of

Financial and Economic Security and Banking

Lviv University of Trade and Economics

Rushchyshyn Nadiya

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,

Senior Lecturer at Department of

Financial and Economic Security and Banking Business

Lviv University of Trade and Economics

Rushchyshyn Mariia

Student

Lviv University of Trade and Economics

FINANCIAL RESOURCE MANAGEMENT AS AN INTEGRATED ENVIRONMENTAL PROTECTION OF ENTERPRISES

The purpose of the article. The purpose of the article is to summarize the theoretical and methodological principles of financial resources management in the system of economic security of enterprises and to identify their features at the present stage of economic development.

Methodology. To solve the tasks set out in the article, the following methods were used: theoretical generalization – to determine the essential features of financial resources of enterprises; comparative method when considering methods of managing financial resources of enterprises – traditional and progressive; abstract-logical method is used in drawing conclusions about the use of financial resources management methods to ensure the economic security of enterprises.

Results. Scientific approaches to determining the nature of financial resources of enterprises are generalized. The types of financial resources of enterprises (own, borrowed and involved) and their constituent elements are outlined. The essence, purpose and stages of management of financial resources of enterprises are covered. The methods of management of financial resources of enterprises are described and the components of traditional and progressive management methods are presented. The features of progressive methods of managing financial resources of enterprises in comparison with traditional ones are highlighted. It is noted that the process of effective management of financial resources of domestic enterprises depends on the degree of ensuring their economic security. The essence of economic security of enterprises is described. The resource approach to determining the components of economic security of enterprises is presented. The features of economic security of enterprises regarding the formation and use of financial resources are outlined. The types of strategies for ensuring the economic security of the formation and use of financial resources of enterprises are proposed.

Practical implications. The results of the study are aimed at achieving positive changes in the effective use of financial resources management methods to ensure the economic security of enterprises. A resource-based approach to identifying the components of an enterprise's economic security will, in practice, highlight the threats to each of the enterprise's financial resources and minimize or neutralize them. The results of the study can be used by enterprises to enhance economic security for the formation and use of financial resources and further increase them.

Value/originality. In our work, investigating the methods of managing financial resources, it was found that they play a more important role in ensuring the economic security of the functioning of enterprises, and changing the conditions of their operation, under the influence of external and internal factors, threatens the profitability of enterprises, increase additional sources of replenishment of financial resources and efficient their use. Issues of improvement of methods of management of financial resources and their role in maintenance of safety and reliability of the enterprises in the modern risky conditions of functioning define prospects of development of further researches.